

**ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ-ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΝΟΜΙΚΟΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 9-11 (2^{ος} όροφος) ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ:210-8259140-1-FAX: 210-8259235
ΚΙΝ:6977506705
E-mail: pzygouris@gmail.com**

ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΗ

Επί του προς την Ε.Δ.Ε.Υ.Α. με

αριθμ.πρωτ.εισ. 1726/23-08-2011

ερωτήματος

Ερωτάται από τη Δ.Ε.Υ.Α. σχετικά με το εβδομαδιαίο ωράριο των εργαζομένων με το οποίο πρέπει στο εξής να λειτουργήσει η εν λόγω Δ.Ε.Υ.Α. δεδομένου ότι αφενός, η κλαδική συλλογική σύμβαση εργασίας (κλαδική Σ.Σ.Ε.) για τη ρύθμιση των όρων αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στις Δ.Ε.Υ.Α. και ο οργανισμός εσωτερικής υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) και αφετέρου, οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας για το προσωπικό των Ο.Τ.Α. με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου περιέχουν διαφορετικές ρυθμίσεις.

Ως προς το ανωτέρω ερώτημα, η γνώμη μας είναι η εξής:

Η κλαδική Σ.Σ.Ε. των εργαζομένων στις Δ.Ε.Υ.Α. αφορά τους εργαζομένους που απασχολούνται με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου ως τακτικό και δόκιμο προσωπικό σε κάθε είδους Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης, οι οποίες αποτελούν επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. ειδικού σκοπού κατά το άρθρο 252 παρ. 4 και 5 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (ΔΚΚ) που συνιστώνται βάσει ειδικών διατάξεων νόμου, εν προκειμένω του ν. 1069/80.

Το άρθρ. 7 της ισχύουσας κλαδικής Σ.Σ.Ε. αναφέρει ότι ως ημέρες αργίας και ωράριο εργασίας για τους εργαζομένους που υπάγονται σε αυτήν ορίζονται οι διατάξεις στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Περαιτέρω, το άρθρο 26 του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Δ.Ε.Υ.Α. έχει το ίδιο περιεχόμενο με το άρθρο 7 της προαναφερθείσας κλαδικής Σ.Σ.Ε., παραπέμποντας στις ισχύουσες διατάξεις για τους Ο.Τ.Α. και χωρίς να διαλαμβάνει συγκεκριμένες ρυθμίσεις επί του θέματος.

Στο άρθρο 41 του πρόσφατου ν. 3979/2011 αναφέρεται ότι οι εβδομαδιαίες ώρες εργασίας ορίζονται σε σαράντα (40) για τους μόνιμους υπαλλήλους και το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α., των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, καθώς και όσων κατηγοριών προσωπικού υπηρεσιών και φορέων του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα ακολουθούν το ωράριο αυτών. Οι ίδιες ώρες εργασίας αφορούν και όσους από τους παραπάνω επιτελούν εργασίες υπαίθρου ή συνεργείου.

Θα πρέπει δε να σημειωθεί ότι στην αόριστη νομική έννοια του ευρύτερου δημόσιου τομέα συμπεριλαμβάνονται και οι Δ.Ε.Υ.Α., δεδομένου ότι το άρθρο 3 του ίδιου νόμου προβλέπει ρητά ότι ως φορείς του δημόσιου τομέα θεωρούνται οι κρατικές αρχές, κεντρικές και περιφερειακές, οι αυτοτελείς δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι ανεξάρτητες και ρυθμιστικές διοικητικές αρχές, οι φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού και τα νομικά πρόσωπα και επιχειρήσεις αυτών, καθώς και ότι ως φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα θεωρούνται τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν

στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους και οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3429/2005.

Περαιτέρω, κατά γενική αρχή του εργατικού δικαίου, όπως αυτή έχει διαπλαστεί από τη νομολογία, όταν συναντώνται ρυθμίσεις των εργασιακών σχέσεων από πηγές του εργατικού δικαίου διαφορετικής βαθμίδας τότε η σύγκρουση επιλύεται υπέρ των μισθωτών βάσει της αρχής της εύνοιας και της προστασίας αυτών (ΑΠ 382/98). Η ίδια αρχή, μάλιστα, αποτυπώνεται στο άρθρο 10 παρ. 1 του ν. 1876/90 στον οποίο παραπέμπει ο Κώδικας Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών υπαλλήλων. Εν προκειμένω, οι ειδικότερες ρυθμίσεις των από 20/11/2007 και 28/11/2007 συλλογικών συμβάσεων εργασίας για το προσωπικό των Ο.Τ.Α. με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου προβλέπουν ότι η εβδομαδιαία απασχόληση των εργαζομένων αποκλειστικά στην αποχέτευση ορίζεται σε τριάντα δύο (32) ώρες, ενώ σύμφωνα με τις διατάξεις στις οποίες παραπέμπει η κλαδική Σ.Σ.Ε. η εβδομαδιαία απασχόληση ανέρχεται σε σαράντα (40) ώρες.

Ωστόσο, σύμφωνα με τη νομολογία, διατάξεις ουσιαστικού νόμου που αποσκοπούν στην προστασία του γενικότερου δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος μπορούν να καταστήσουν τους όρους ισχύουσας συλλογικής σύμβασης εργασίας δυσμενέστερους για τους εργαζομένους που υπάγονται σε αυτή, χωρίς αυτό να αντίκειται στο άρθρο 22 παρ. 2 του Συντάγματος (ΑΠ 86/97 βλ. και άρθρο 7 παρ. 3 του ν. 1876/90). Επίσης, δεν μπορεί με την Σ.Σ.Ε. να καταργηθεί διάταξη τυπικού νόμου (ΑΠ 10/92, βλ. και *Λεκέα*, Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας έκδ.2002 σελ. 27-28).

Επιπλέον, παρά το γεγονός ότι πρόσφατη εγκύκλιος (υπ' αριθμ. 32218/08/2011), που εξέδωσε το Υπουργείο Εσωτερικών μετά από ερώτημα της Π.Ο.Ε. - Ο.ΤΑ. σχετικά την εφαρμογή του ειδικού ωραρίου των τριάντα δύο (32) ωρών εβδομαδιαίως ενόψει της εφαρμογής του νέου νόμου 3979/2011, αναφέρει ότι από τις ρυθμίσεις του νέου νόμου δεν θίγονται οι εργάτες στην αποχέτευση και την ύδρευση, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η εγκύκλιος αυτή δεν θα πρέπει να ληφθεί υπόψη για το προσωπικό των Δ.Ε.Υ.Α. δεδομένου ότι, πέραν της προαναφερθείσας νομολογίας και του γεγονότος ότι οι Δ.Ε.Υ.Α. εμπίπτουν ευθέως στο πεδίο εφαρμογής του νέου νόμου όπως εκτέθηκε ανωτέρω, κατά πάγια νομολογία των πολιτικών δικαστηρίων είναι άκυρη η ρήτρα σε συλλογική σύμβαση εργασίας δια της οποίας και μόνο καθίστανται εφαρμοστέοι οι εκάστοτε, έστω και ευμενέστεροι όροι εργασίας ορισμένου επαγγέλματος οι οποίοι περιλαμβάνονται σε άλλη συλλογική σύμβαση εργασίας που ρυθμίζει το ίδιο επάγγελμα, καθόσον υπερβαίνει την παρεχόμενη εξουσία προς κατάρτιση συλλογικής σύμβασης εργασίας.

Από το ανωτέρω νομοθετικό, κανονιστικό και νομολογιακό πλαίσιο συνάγεται ότι για το εβδομαδιαίο ωράριο των εργαζομένων στη Δ.Ε.Υ.Α. θα πρέπει να εφαρμοστούν οι διατάξεις του νέου ν. 3979/2011, δηλαδή 40 ώρες εβδομαδιαίως.

Αθήνα, 12.9.2011

Ο γνωμοδοτών δικηγόρος,

Πάνος Ζυγούρης